

Miljösamverkan
Sydost

VERKSAMHETSPLAN FÖR MILJÖSAMVERKAN SYDOST 2026

LIVSMEDELSPROJEKT

KONTROLL E-HANDEL OCH SPÖKRESTAURANGER

Mål: Utveckla metoder för att kontrollera e-handel. Kontroll av butikers e-handel, spökrestauranger och försäljning via Facebook. Vilka metoder är lämpliga och vilka rättigheter har vi som myndighet?

Beskrivning: Det blir mer och mer vanligt med försäljning över internet. Butiker har sålt via ”handla online”, kosttillskott säljs ibland via internetförsäljning från gym och det säljs diverse livsmedel via Facebook där verksamhetsutövaren ibland kan vara svår att identifiera. På senare tid har också fenomenet spökrestauranger blomstrat upp här och var. Det vill säga internet-baserade restauranger där maten bereds i existerande restauranger men där försäljning sker över nätet via en annan verksamhet och där verksamheten kanske även har ett separat organisationsnummer. Detta är ett fenomen som troligtvis bara kommer öka och som potentiellt är svårkontrollerat.

MILJÖPROJEKT

UTSORTERING AV FÖRPACKNINGSAVFALL OCH BIOAVFALL I RESTAURANGER OCH BUTIKER

Tillsynsprojekt - Avfallshantering

Från och med januari 2024 gäller nya krav enligt förordningen om producentansvar för förpackningar och avfallsförordningen, vilket innebär att verksamheter som genererar förpackningsavfall måste sortera ut detta vid källan. Dessutom gäller krav på separat utsortering av bioavfall enligt avfallsförordningen. Restauranger, butiker och andra verksamheter inom service- och detaljhandeln hanterar stora mängder både förpackningar och matavfall.

Detta tillsynsprojekt syftar till att kontrollera efterlevnaden av de nya kraven hos restauranger och butiker, samt att ge stöd och vägledning i hur utsorteringen kan ske på ett korrekt sätt. Fokus ligger på att säkerställa att verksamheterna har fungerande rutiner för att sortera ut förpackningar av plast, papper, glas och metall, samt bioavfall, och att avfallet hanteras i enlighet med gällande regler.

PLANERING UTIFRÅN NATIONELLA TILLSYNSSTRATEGINS FOKUSOMRÅDEN

Handledningsprojekt

Det finns en mängd planerade fokusområden för 2026-2029 där Naturvårdsverket kommer ta fram material eller ge vägledning. Det är viktigt att alla inom MSO känner till fokusområdena i

Nationella tillsynsstrategin. Det kan vara bra att utifrån fokusområdena ha utbyte inom MSO och oftast passar det bäst med utbyte efter att Naturvårdsverket gett vägledning eller tagit fram nytt material. Under 2026 (strategins första år) kan det vara bra att tillsammans inom MSO se på vilka fokusområden som är aktuella för respektive år och vilka som är intressanta för utbyte inom MSO.

BOSTADSTILLSYN

Handledningsprojekt

Vad är en godtagbar bostad? Vilka krav kan ställas på en bostad för att den ska anses vara godtagbar ur ett tillsynsperspektiv, vilka avvikelser och brister kan man acceptera inom ramen för tillsyn enligt miljöbalken? Vad innebär "tillräcklig ventilation" i praktiken? När är OVK (obligatorisk ventilationskontroll) acceptabel? Hur lång tid är det acceptabelt att vänta på att rätt inomhustemperatur uppnås?

TEMADAGAR

HUR KAN MAN GÅ VIDARE MED NEDSKRÄPNINGSÄRENDEN

Nedskräpning med fokus på hur miljökontoret kan gå vidare om man inte får tag på fastighetsägaren till en nedskräpad fastighet eller fastighetsägaren inte har ekonomiska möjligheter att städa upp.

ENSKILDA VATTENTÄKTER OCH BORRNING AV DRICKSVATTEN/BERGVÄRME

Bergborrade enskilda vattentäkter kan omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt i lokala hälsoskyddsföreskrifter. Ökat boende i fritidshusområden har gjort att många vill borra egen brunn för vintervatten. Boendet på landet utanför planlagt område ökar. Fastighetsägare vänder sig till kommunen om det uppstår problem med det egna vattnet eller för att ansöka om att borra efter vatten.

Vilka råd ska ges till ägare av enskild brunn gällande vattenkvalitén? Hur ska vi ta hänsyn till begränsade vattenresurser och klimatförändring i starkt belastade fritidsområden?

Vilken bakgrundsinformation tar bergsborrowaren hänsyn till innan borrning av dricksvatten och bergvärme?

Lagstiftningen bakom. Erfarenheter och tips. Bjuda in kunniga personer om grundvattenfrågor från till exempel SGU, Länsstyrelsen, laboratorium, representant från Gotland som reviderat sin handläggningsrutin för anmälan av bergborrade vattentäkter.

FOKUS VATTEN

Vatten är en gemensam resurs som inte följer de administrativa gränser som människan har skapat. EU:s vattendirektiv från år 2000 beskriver att arbetet med vattenförvaltningen därför behöver utgå från hur vattnet rinner, det vill säga avrinningsområden. Temadagen syftar till att utbilda miljöinspektörer och andra som jobbar med vattenförvaltning på kommunerna samt att främja samverkan inom och mellan kommuner. Vattenmyndigheten har tagit fram ett åtgärdsprogram som beskriver vilka problem som finns i vattendistriktet och vad som krävs för att miljökvalitetsnormerna ska uppnås.

Det finns 6 olika åtgärder i åtgärdsprogrammet och vi föreslår en dag med fokus på vatten med särskilt fokus på åtgärd 1-vattenplanering och åtgärd 2-miljötillsyn.

Eftersom avrinningsområdesperspektivet innebär att samverka över kommungränser är nödvändigt i många fall finns det fördelar med att arbeta med detta inom ett nätverk som miljösamverkan sydost som inkluderar många kommuner.

ÖVRIGA AKTIVITETER

MSO kommer att fortsätta delta i det nationella miljösamverkansnätverket under året.

Presidie- och miljöchefsmötet kommer att genomföras två gånger under året.

ORGANISATION

MSO bedrivs i samarbete mellan kommunerna i Kalmar län, Region Gotland, Länsstyrelserna i Kalmar och på Gotland samt Kommunförbundet Kalmar län. Verksamheten bedrivs enligt avtalet med samtliga parter.

ÅRSMÖTE

Årsmötet är MSO:s högsta beslutande organ. Varje deltagande part äger en röst. Vid årsmötet ska verksamhetsberättelse och budget för föregående år redovisas.

Årsmötet beslutar om vilka mål som ska styra ett av miljöprojekten för kommande år. På mötet väljs två av de fyra kommunala representanterna till styrgruppen för en tid av två år. Årsmötet genomförs den 12-13 mars 2026 i Hultsfred/Vimmerby.

STYRGRUPPEN

Ansvarar för övergripande beslut som verksamhetsplan och budget samt för återkoppling till respektive huvudman. Inför årsmötet sammanställer styrgruppen förslag till vilka mål som ska vara styrande för ett av miljöprojekten.

Beslut i principiellt viktiga frågor tas också i styrgruppen. I styrgruppen finns representanter för projektets huvudmän.

REFERENSGRUPPERNA, MILJÖ OCH LIVSMEDEL

Två referensgrupper agerar "bollplank" för projektet/projektledaren och har ansvar för framtagande av förslag till verksamhetsplan samt förankring av verksamheten i den egna organisationen.

I referensgrupperna finns representanter för samtliga kommuners miljö- och livsmedelsförvaltningar, Länsstyrelserna samt utvecklingsledare. Referensgruppen miljö deltar även i Länsstyrelsens grupp för tillsynsvägledning.

ARBETSGRUPPER

En arbetsgrupp bildas för varje projekt som MSO ska arbeta med. Projektledaren är adjungerad till varje arbetsgrupp. För varje projektområde utformas en projektplan med syfte och tidplan för olika aktiviteter.